

Hồi Hương

Nguyện đem công đức này
Hương về khắp tất cả
Đệ tử và chúng sinh
Đều trọn thành Phật đạo.

Dedication

May the merits accumulated
Be dedicated to all
Sentient beings and myself
For the accomplishment of the Buddhahood.

Dédication

Que les mérites accumulés
Soient dédiés à tous
Les êtres sensibles et moi-même
Afin d'accomplir la nature du Bouddha.

Sám hối – Confession :

Mọi sai sót trong bài là của đệ tử Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác.
Any error in this text is the fault of the disciple Ly Bui Sonam Nyima
Chân Giác.
Toute erreur dans le texte est la faute du disciple Ly Bui Sonam
Nyima Chân Giác.

---

*Ce texte a été composé par Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang,
l'Ancien Abbé de l'Université Monastique Sera Mey, Inde, en 2007.
Traduit en Anglais initialement par Geshe Norbu Phuntsok et Ly Bui,
Manjushri Buddhist Center, Longueuil, Canada, Mars, 2007.
Édité en Anglais et plus tard, ajouté de plusieurs explications
détaillées et traduit en Français par Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác,
ré-édité en Anglais par Konchog Jimpa Lhamo, Novembre, 2008.
Traduit en Vietnamien par Diệu Hạnh Giao Trinh, France and Ly Bui
Sonam Nyima Chân Giác, Canada.*

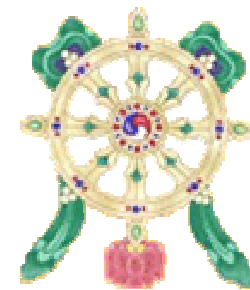
© 2007-2008 by Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, Geshe Norbu
Phuntsok, Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác, Diệu Hạnh Giao Trinh et
Konchog Jimpa Lhamo.

PL 2552 – 2008

**LỄ TỊNH HÓA - CẦU SIÊU CHO THÂN
TRUNG ÁM
với LỄ CÚNG DƯỜNG PHẬT DƯỢC SỰ**

**PURIFICATION RITUAL -
PRAYER FOR THE INTERMEDIATE STATE
with THE MEDICINE BUDDHA PUJA**

**RITUEL DE PURIFICATION -
PRIÈRES POUR L'ÉTAT INTERMÉDIAIRE
avec PRIÈRES D'OFFRANDES AU
BOUDDHA DE LA MÉDECINE**

**Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang
Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác**

manière concentrée en un seul point au Bouddha de la Médecine, et réciter son mantra qui est :

ཏཱ་མཱ་ ཨོྫེ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ བཀྲ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ རྒྱལ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་

“Ta yatha Om Bekandza Bekandza Maha Bekandza Bekandza Radza Samu Gate Soha”.

De plus, quand ces prières de la pouja des offrandes au Bouddha de la Médecine est effectuées par des moines hautement réalisés en combinant avec le **Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire** (Jangwa), sa puissance est inégale et les bénéfices à la personne décédée est sans limite. **Conséquemment, il est considéré que la personne décédée est extrêmement privilégiée de pouvoir rencontrer une telle occasion d'être purifiée et d'avoir accumulé les mérites pour prendre renaissance dans un des royaumes supérieurs.**

Ces rituel et prières sont alors hautement recommandés pour les personnes décédées.

*Khensur Rinpoché Lobsang Jamyang,
Ancien abbé de l'Université Monastique Sera Mey, Inde*

*Traduit et édité en Français par Ly Bui,
nom de dharma Sonam Nyima Chân Giác
Centre Bouddhiste Manjushri
Longueuil, Canada
Novembre 2008.*

Ấn bản tháng 11, 2008.
Edition November, 2008
Édition Novembre, 2008.

Dans les soutras du Bouddha Amitabha et du Bouddha Amitayous, il est indiqué que le Bouddha Amitabha de la Terre Pure de Félicité Suprême a prononcé le voeu que celui qui récite son épithète de manière concentrée lors de la mort, il va apparaître devant l'être intermédiaire du décédé et l'emportera (avec ses karmas) à sa Terre Pure de Félicité Suprême, où le décédé prendra naissance dans un lotus en bourgeon, lui permettant d'écouter les enseignements divins sans arrêt jusqu'à l'éveil complet, et à ce moment le lotus s'épanouira, lui permettant de sortir et demeurer dans cette Terre Pure.

Il y en a neuf qualités de lotus, tout dépendant de nos karmas que nous serons né dans un de ces lotus correspondant. La personne avec les karmas complètement purifiés prendra "naissance suprême dans le lotus de qualité suprême" et qui s'épanouira immédiatement, actualisant la sagesse de la "*Patience de la Non-Production*". Les autres aux karmas plus lourds prendront naissance dans un des lotus de moindre qualité respectivement avec son niveau de karma, et en restant plus longuement dans ce lotus tout en contemplant les enseignements jusqu'à l'éclosion et l'éveil parfait, et ainsi prendre les *Bodhisattvas Sans-Régression* comme amis spirituels.

Dans notre vie quotidienne, si nous sommes conscient du Bouddha de la Médecine, il nous donnera des bénédictions et une longue-vie, nous éliminer les désastres, les maladies et les injures. Il exauce les souhaits de tous les êtres sensibles, et est particulièrement puissant dans ce temps dégénéré.

Au moment de notre mort, si nous désirons prendre renaissance dans la Terre Pure du Bouddha de la Médecine, alors il faut faire des efforts de méditer de

Mục Lục	Table of contents	Table de Matières
1. Nhập đề và mục đích của nghi lễ tr. 1	1. Introduction and purpose of the ritual p. 13	1. Introduction et but du rituel p. 27
2. Sơ lược về tiến trình của sự chết, đi tìm tái sinh và nghi lễ hộ niệm cho người lâm chung tr. 2	2. Some explanations about death, rebirth and the ceremony for assisting the deceased p. 14	2. Quelques explications au sujet de la mort, l'état intermédiaire, la renaissance, ainsi que la cérémonie d'assistance au décédé p. 28
3. Sơ lược về nghi thức Tịnh Hóa – Cầu Siêu Cho Thân Trung Âm tr. 5	3. Brief explanation of the Purification ritual - Prayer for the Deceased p. 17	3. Explication sommaire du Rituel de Purification, Prières pour l'État Intermédiaire p. 31
4. Kết Luận tr. 9	4. Conclusion p. 22	4. Conclusion p. 36

*Prier et souhaiter pour nous de prendre renaissance
dans la Terre Pure de l'Ouest⁵¹
Dans un de ces Lotus de Neuf-Qualités, étant nos
Père et Mère
Lotus en éclosion, voir le Bouddha, et réaliser la
Patience de la Non-Production⁵²
Ayant les Bodhisattvas Sans-Régression⁵³ comme
amis spirituels.*

Et comme indiqué dans plusieurs sutras: nous avons tous la nature innée du Bouddha que nous n'avons jamais perdu et que sa nature soit toujours immaculée, sans être attachée par la boue de cet environnement mondain – qui est le Sahà⁵⁴. C'est similaire à la nature des lotus aquatiques, nés dans la boue, mais sans être souillés par l'odeur de la boue.

Il est donc, essentiellement nécessaire de se purifier de nos karmas et prier souhaiter pour nous de prendre renaissance dans les Terres Pures des Bouddhas, par exemple, celle du Bouddha Amitabha ou celle du Bouddha de la Médecine.

---

⁵¹ Ceci est la suprême Terre Pure du Bouddha Amitabha, (T) Dewachen, (S) Sukhavati. Le Bouddha Amitabha est le chef de la Famille des Bouddhas Lotus (une des cinq Familles des Bouddhas), où se trouve autres Bouddhas comme le Bouddha de la Grande Compassion Avalokiteshvara.

⁵² (S) Anutpattikā-dharma-ksānti: l'endurance, la patience d'un pratiquant qui a pénétré la vérité, qui est la non-production de toutes les phénomènes.

⁵³ (S) Avaivartika ou avinivartaniya, signifie sans-régression, toujours progressé, sans-recul, jamais perdre position, jamais prendre l'arrière mais allant tout droit au nirvāna; c'est un épithète de chaque Bouddha.

⁵⁴ (S) Sahā signifie littéralement ce qui porte, i.e. la terre; interprété comme supportant, subissant, l'univers du bon et du mal, un lieu où se trouve tous les sujets de transmigration et que le Bouddha s'occupe à transformer. Il est divisé en trois régions et est un lieu où le Mahā Brahmā Sahāmpati est le seigneur.

participer activement avec un dévouement total dans ces actions vertueuses de prières et de méditation.

4. Conclusion

Le Bouddha Shaskya Muni est venu dans notre monde afin d'aider les êtres vivants à résoudre le problème de la naissance et de la mort. Après avoir atteint l'Éveil suprême et parfait sous l'Arbre sacré de Bodhi, il a contemplé tous les êtres vivants dans ce monde et découvert que nous avons des connexions très étroites aux deux Familles de Bouddhas : **1. Le Bouddha Ashokbya, le Maître-Médecin Lapis Lazuli Vaidurya Tathagata**, qui réside dans l'Est et **2. Le Bouddha Tathagata Amitabha de la Terre Pure de Félicité Suprême**⁴⁹ qui réside dans l'Ouest.

Le Bouddha Ashokbya (signifie Immuable) – le Maître-Médecin Lapis Lazuli Vaidurya Tathagata - est le Bouddha de la Terre de Lumière Vaidurya dans l'Est, étant le chef de la Famille des Bouddhas Vajra,⁵⁰ la Famille où le Bouddha de la Médecine s'appartient.

Le Bouddha Amitabha de la Terre Pure de Félicité Suprême se réside dans l'Ouest et étant le chef de la Famille des Bouddhas Lotus. Brièvement, comme les Patriarches dans le passé ont expliqué et nous ont enseigné de générer le souhait récité dans la Prière Pour Prendre Renaissance dans la Terre Pure de l'Ouest du Bouddha Amitabha:

⁴⁹ Terre Pure de Félicité Suprême, s. Soukhavati.

⁵⁰ Il y a Cinq Familles des Bouddhas: La Famille des Bouddhas Lotus (Amitabha, Avalokiteshvara), La Famille des Bouddhas Karma (Amoghasiddhi), La Famille des Bouddhas Ratna (Ratnasambhava), La Famille des Bouddhas Tathagata (Vairochana, Shakyamuni and Manjushri) et La Famille des Bouddhas Vajra (Ashokbya, Vajrapani, Medicine Buddha).

Lễ Tịnh Hóa – Cầu Siêu Cho Thân Trung Âm¹ (Tạng ngữ: Jangwa) kết hợp với Lễ Cúng Đường Phật Dược Sư Theo Phật Giáo Tây Tạng

Ghi Chú: 1. (S) Phạn ngữ, (T) Tạng ngữ, (E) Anh ngữ
2. Văn bản có sửa chữa lại và tăng gia thêm, tháng 11, 2008.

1. Nhập đề và mục đích của nghi lễ

Ngày nay, xã hội của con người tiến hóa nhập vào một trào lưu mới là chính sách toàn cầu hóa. Theo trào lưu này, thế giới Tây phương mở rộng ra để đón nhận một nền đa văn hóa và đa sắc tộc của toàn cầu, hòa tan chung thành một khối lớn, và như thế, chúng ta có duyên may để có thể gặp gỡ nhiều giáo pháp của đạo Phật và chư vị cao tăng Tây Tạng. Những thuận duyên này đưa chúng ta đến sự tiếp nhận được những pháp môn đặc thù của nền Phật giáo Mật tông Tây Tạng, trong đó có dạy các phương pháp hộ niệm cho người chết, gọi là **“phương pháp phù trợ người lâm chung”**², hay nói rõ hơn là cầu nguyện cho họ được đi tái sinh lên các cảnh giới cao, cũng gọi là cầu siêu. Khi có thỉnh cầu hộ niệm như thế, chư vị cao tăng thường hay thực hành nghi lễ **“Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm”** (tạng ngữ gọi là lễ Jangwa), nghi lễ này thường được chư tăng thực hành kết hợp với **“Lễ Cúng Đường Phật Dược Sư”** của truyền thống Mật tông.

¹ Sách tham khảo: “Chết, Vào Thân Trung Âm và Tái Sinh theo Truyền Thống Tây Tạng”, bởi Lati Rinbochay và Jeffrey. Hopkins. Ithaca, NY: Snow Lion Press, 1985.

Bản dịch Việt ngữ do Lý Bùi Sonam Nyima Chân Giác và Diệu Hạnh Giao Trinh, có thể thỉnh tại:

http://www.vietnalanda.org/Flyers/Chet_Vao_Than_Trung_Am_Va_Tai_Sinh_Flyer_LBui_Book%20order_2008.pdf.

² (E) Method to assist the deceased person.

Nhưng cho đến hiện giờ, ít có người hiểu rõ các nghi lễ hành trì của Mật tông này. Để tránh sự hiểu lầm cũng như để tạo lợi lạc cho Phật tử, chúng tôi đã thỉnh cầu chư vị cao tăng thuyết giảng về nghi lễ này. Sau đó, Hòa Thượng Cựu Viện Trưởng Tu Viện Đại Học Sera Mey, Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, đã bỏ công viết một bài giảng nhỏ³ trong lúc ngài lưu lại Trung Tâm Văn Thù Sư Lợi tại Longueuil, Montreal, Canada vào năm 2007. Tuy nhiên chúng tôi thấy là chư Phật tử vẫn còn nhiều điều chưa tỏ, cho nên đã viết rộng ra rất nhiều vào lần sửa chữa tăng gia thêm của năm 2008 này, kết hợp chung với một phần của cuốn sách **“Chết Vào Thân Trung Âm và Tái Sinh”** (xin xem cước chú 1), của đại sư Lati Rinpoche của Tu Viện Ganden Shartse, để cho dễ hiểu và đầy đủ hơn.

Bởi vì những bài giảng này rất có lợi lạc cho tất cả, và cũng do có sự yêu cầu chung từ nhiều nơi, chúng tôi đã thông dịch bài giảng sang ba ngôn ngữ: Việt, Anh và Pháp. Như đã nói trên bài được viết rộng ra và giải thích thêm cho rõ ràng, cho những người sơ cơ như chúng ta đi vào Mật tông.

2. Sơ lược về tiến trình của sự chết, đi tìm tái sinh và nghi lễ hộ niệm cho người lâm chung

Điều đầu tiên rất có lợi lạc là khi chúng ta hiểu rõ trong tiến trình của sự chết, bất kể người lâm chung nào cũng phải trải qua tiến trình tan rã bao gồm tám giai đoạn, được giải thích chi tiết trong cuốn sách tham khảo đã dẫn tại cước chú số 1. Sau tiến trình tan rã tám giai đoạn này, người lâm chung mới thực sự chết, nghĩa là thần thức lìa

³ Sách tham khảo:

http://www.vietnalanda.org/Translations/Viet_Jangwa_med_buddha_final_book_KhenR_LB_DH.pdf

sont purifiés et afin de purifier aussi bien chacun des quatres constituents⁴⁸ du décédé.

3.5 Purification des deux obscurations

Dans cette partie, l'assemblée de moines effectueront des prières de purification des deux obscurations innées du décédé, soit :

- 1. obscuration à la libération*
- 2. obscuration à l'omniscience.*

Grâce à cette partie de prières, les karmas des trois portes - corps, esprit et paroles - du décédé seront purifiés et par cela, éliminer tous les karmas et les obscurations accumulés depuis le temps sans commencement du décédé. Par conséquent, tout danger de renaissance inférieure est éliminé. L'être intermédiaire prendra rapidement renaissance dans un des royaumes supérieurs ou même lui permettre d'atteindre la terre pure du Bouddha, et créant la possibilité de réaliser l'éveil rapidement.

Dernier point mais pas des moindres, c'est un événement extraordinaire pour un être humain vivant de pouvoir participer à ce genre de cérémonie avec l'assemblée de moines, notamment quand cette personne a la capacité de prier avec les moines et comprendre le sens de ces prières ainsi que le rituel au complet. Les mérites accumulés par cela, i.e. prendre part dans cette cérémonie d'assistance au décédé, sont aussi ineffables. Ainsi, la cérémonie comporte deux volets : aussi bien pour le décédé que pour les disciples qui peuvent

⁴⁸ Les quatres constituents sont: 1. la terre, 2. l'eau, 3. le feu and 4. l'air.

Bouddha Ashokbya, le mantra du Bouddha Namgyalma ect... et grâce à la puissance de ces mantras spéciaux que le décédé est purifié et conséquemment, toute renaissance inférieure est bloquée.

3.4 Purification par le moyen du rituel d'ablution

L'assemblée de moines procédera au **Rituel d'Ablution** offert aux trois corps des Bouddhas⁴⁴ ainsi que les patriarches de la lignée. Par la suite, l'eau de l'ablution est ramassée dans la vase d'eau sacrée⁴⁵ et utilisée pour compléter le rituel d'ablution pour le décédé. Le but ainsi est de purifier toutes ses déceptions et les afflictions mentales (étant les opposés des Six Perfections, S. Paramitas)⁴⁶.

C'est exactement grâce à la puissance de cette eau d'ablution que les trois poisons⁴⁷ du décédé

khôl thân cũ và đi vào trong cõi trung âm thân là khoảng thời gian kéo dài giữa khi chết hẳn và khi đi tái sinh và thọ một thân gọi là thân trung âm⁴ (từ ngữ trung là ở giữa, và âm nghĩa là thân, do đó mà gọi là thân trung âm hoặc là hương linh). Trong khoảng thời gian ở giữa đó, hương linh luôn đi tìm kiếm nơi tái sinh vào thân mới và đời sống mới. Đó gọi là cõi trung âm.

Thời gian ở trong cõi trung âm tùy thuộc vào nghiệp lực của mỗi cá nhân và có thay đổi kéo dài trong một sát na hay lâu hơn nhiều, tuy nhiên không khi nào lâu hơn 49 ngày (7 tuần lễ, từ đó mà chúng ta gọi là làm lễ cúng thất thất lai tuần, nghĩa 7 tuần lễ, cho hương linh). Kể từ ngày chết, đúng mỗi lần sau 7 ngày (nghĩa là cứ mỗi một tuần), nếu chưa hội đủ các nhân duyên để tìm ra được thân mới để đi tái sinh thì hương linh là thân trung âm phải trải qua một cái chết nhỏ và lại sinh ngay lập tức vào một thân trung âm khác. Cứ như thế trong tối đa 7 tuần để đi tìm tái sinh trong sáu cõi luân hồi.

Vấn đề thân trung âm đi tái sinh như thế nào thì đó là một tiến trình rất phức tạp của luật nhân quả và sự chín mùi của nghiệp báo thọ quả, vấn đề này được giải thích tường tận trong cuốn sách đã dẫn của cước chú 1. Điều quan trọng cần phải nhớ ở đây là sự hiểu biết về **1. nghiệp đã tích lũy** (các hành động trong quá khứ) và **2. cận tử nghiệp**. Thứ nhất, về nghiệp quá khứ thì nói chung sự chín mùi và trở quả tuân theo luật **"nghiệp sau cùng trở quả trước"**, có nghĩa là những hành động tạo nghiệp gần nhất sẽ trở quả trước những hành động đã làm từ lâu hơn trong quá khứ. Thứ hai và cũng là hệ quả của thứ

---

⁴ Đang trong khi chết và trải qua các tiến trình tan rã thì gọi là người lâm chung, và sau khi đã chết hẳn, lia thân cũ đi vào cõi trung âm thì gọi là thân trung âm hay, và vì thân trung âm sống bằng các mùi hương của hoa quả, phẩm vật cúng dường cho nên cũng còn gọi là thực hương âm hay là hương linh.

---

⁴⁴ Le rituel d'ablution est l'offrande de bain aux Trois Corps (S. trikayas) du Bouddha, incluant le *Corps d'Émanation*, (S) *Nirmānakāya*, le *Corps de Jouissance ou de Félicité*, (S) *Sambhogakāya* ou *corps de l'activité éveillée*, et le *Corps de Dharma*, de réalité absolue, (S) *Dharmakāya*.

⁴⁵ (S) Bumpa.

⁴⁶ Dans le Bouddhisme, les Paramitas réfèrent aux Perfections ou culmination de certains vertus. Ces vertus sont développés comme un moyen de purification, purifiant les karmas et aident l'aspirant à vivre une vie pleinement dénouée, tout en atteignant le but de l'Éveil. Ces Six Perfections sont: **1. Dāna paramita**: la générosité, (T. *sbyin pa*), **2. Śīla paramita**: les préceptes, l'éthique, la discipline, conduites appropriées (T. *tshul khrims*), **3. Kṣānti (kshanti) paramita**: la patience, la tolérance, l'endurance (T. *bzod pa*), **4. Vīrya paramita**: la diligence, l'effort (T. *brtson 'grus*), **5. Dhyāna paramita**: la concentration, la contemplation (T. *bsam gtan*), **6. Prajñā paramita**: la sagesse, la vision directe (T. *shes rab*)

⁴⁷ Les trois poisons sont: le désir, la colère et l'attachement.

nhất, do đó, cận tử nghiệp có vai trò quan trọng đặc biệt trong quyết định của quả nào trở ra và đi tái sinh về đâu. Thí dụ như là, nếu khi chết, tâm thức người lâm chung nhớ lại hay hướng về những thiện hạnh như là nghĩ nhớ đến hoặc làm các hạnh lành, cầu nguyện, quán tưởng Tam Bảo, thiền định Phật pháp, v.v... Trong trường hợp này, các ác nghiệp quá khứ (nếu có) bị ngăn chặn lại và chưa thể chín mùi trở quả, như vậy sẽ giúp cho hương linh đi tái sinh vào các cảnh giới cao. Ngược lại, nếu tâm thức của người lâm chung bị chìm đắm trong các ác hạnh quá khứ hay là trôi lăn trong các vọng tưởng xấu như tham ái, sân hận và chấp trước, thì hương linh sẽ làm chín mùi các ác nghiệp đó và bị lôi đi tái sinh vào một trong các cảnh giới dữ. Đó là lý do tại sao trong Phật giáo, điều rất quan trọng là phải tránh làm những điều đầy tâm thức người lâm chung chìm đắm vào trong các tâm thức bất thiện như làm cho họ giận dữ hay là luyện ái người thân không siêu thoát được. *Đó cũng là lý do tại sao cần thiết phải cầu nguyện giúp đỡ và lợi lạc cho hương linh liên tục trong suốt thời gian lâm chung và ở trong thân trung ấm, để phù trợ cho thần thức người lâm chung được đi tái sinh trên các cảnh giới cao.*

Như đã nói trên, trong suốt 49 ngày và là thời gian tối đa của cõi trung ấm, thân trung ấm sẽ phải đi tái sinh trong thân và kiếp sống mới, nghĩa là tái sinh vào một trong sáu cõi luân hồi. Sáu cõi này được phân chia làm hai loại chính: **1. các cảnh giới cao**, như là chư thiên, chư A-tu-la (S. Asuras) và cõi người, và **2. các cảnh giới thấp** bao gồm súc sinh, ngạ quỷ và địa ngục. Khổ đau trong các cảnh giới thấp cực kỳ lớn và thời gian đọa, nói chung, cũng rất lâu, cho nên khổ đau không thể nào dùng lời mà tả hết. Chính vì thế mà cần thiết thỉnh cầu chư vi cao tăng từ bi hộ niệm, cầu nguyện cho họ và giúp đỡ họ tránh bị lâm vào sự tái sinh trong các cảnh giới thấp đó.

3.2 Purification par le moyen de la Pouja du Feu⁴¹

Dans cette partie, l'assemblée de moines effectuera la Pouja du Feu afin de purifier les karmas du décédé. Dans la Pouja du Feu, l'assemblée de moines invite le Vajra Daka à venir⁴², ensuite, emprunte le feu de la bouche du Vajra Daka pour brûler les graines de sésame noires (symbolisant les mauvais karmas des trois portes incluant le corps, les paroles et l'esprit, du décédé et ainsi purifier toutes les délusions et les afflictions mentales de la personne décédée. Finalement, presque à la fin du rituel, tous les karmas sont éliminés quand l'image du décédé est brûlée par le (moine) maître de la cérémonie.

3.3 Purification par le moyen de récitation de mantras et du lancer des graines de moutarde blanches à l'image du décédé

L'assemblée de moines procédera à la récitation de plusieurs mantras tout en effectuant des lancers de graines de moutarde blanches à l'image du décédé afin de purifier ses karmas et prévenir tout danger de renaissance dans les royaumes inférieurs, parce que les graines de moutarde blanches représentent les vues correctes et possèdent la capacité d'éliminer les vues fausses et erronées ainsi que les délusions⁴³. Plusieurs mantras sont récités, tels que le mantra du

⁴¹ Pouja du Feu, (T) Jinsig.

⁴² Vajra Daka signifie littéralement le personnage mâle: "Le Piéton Diamantin du Ciel", (T) Dorje Khadro.

⁴³ Livre de réf. : "Handbook of Tibetan Buddhist Symbols", par Robert Beer, page 19, 2003.

prendre renaissance dans un royaume supérieur ou même dans la terre pure du Bouddha de la Médecine.

Le Bouddha de la Médecine est doté d'un pouvoir extraordinaire qui est très bénéfique pour nous à prier. Pourquoi la pouja d'offrandes aux Bouddha de la Médecine est extraordinaire et puissante à prier ? C'est parce que dans la pouja, les moines récitent les Prières de Sept-Branches, effectuent les Offrandes tout en faisant requêtes à un total de 8 Bouddhas, qui se sont dédiés à leurs 44 vœux de nous sauver durant ce temps dégénéré (il y en a 6 Bouddhas associés au Bouddha de la Médecine, alors sept, et en plus le Bouddha Shaskya Muni).

Par ailleurs, le *Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire* se composent de 5 rituels de purification qui sont les suivantes :

3.1 Purification des obstacles externes:

Dans cette partie, l'assemblée de moines effectueront des offrandes composant de 3 tormas³⁹, 3 chandelles et 3 effigies⁴⁰ dans le but de purifier et chasser tous les obstacles externes et les esprits maléfiques. Les moines n'utilisent que la compassion pour inviter ces esprits à accepter les offrandes, en faisant plaisir à ceux-ci, et les demander de quitter le lieu afin qu'il n'y en a plus aucun obstacle au rituel et permettre ainsi de s'accomplir la cérémonie avec succès.

³⁹ Le torma est une statue faite de pâte de farine et d'orge souvent utilisé dans les rituels de Bouddhisme tibétain, représentant en général des offrandes destinées aux objets de prière.

⁴⁰ C'est un symbole de sacrifice religieux, (T) Jangbu or Len Cha.

Tóm lại, trong nghi lễ cầu siêu tịnh hóa hộ niệm người lâm chung này, chư vị cao tăng sẽ bắt đầu bằng hành **Lễ Cúng Dường Phật Dược Sư**⁵. Trong lễ này và nói rõ hơn là sau phần trì chú Phật Dược Sư, chư vị sẽ thực hành nghi thức "**Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm**". Sau khi hoàn thành nghi thức đó, chư vị sẽ quay trở lại và hoàn thành Lễ Cúng Dường Phật Dược Sư và viên mãn buổi lễ cầu siêu cho hương linh.

Phần giảng sau sẽ giải thích sơ lược nghi thức "**Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm**".

3. Sơ lược về nghi thức **Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm**

Muốn mang lại cho hương linh trong cõi trung âm nhiều lợi lạc để có thể tái sinh trong các cảnh giới cao, chúng ta cần phải tịnh hóa nghiệp của hương linh người quá cố. Do đó buổi lễ có mục đích chính là cầu nguyện Lễ Cúng Dường Phật Dược Sư, kèm theo phần thực hành nghi thức "**Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm**". Như thế để tiêu trừ nghiệp lực của hương linh và khi nghiệp đã được tịnh (rửa sạch), thì thân trung âm mới có thể tái sinh đến các cảnh giới tốt lành hay là ngay cả lên cõi tịnh độ của đức Phật Dược Sư.

Phật Dược Sư là vị Phật có oai lực lớn khi cầu nguyện đến Ngài để độ chúng sinh, nhất là ở trong thời mạt pháp. Vì sao Lễ Cúng Dường Phật Dược Sư lại có oai lực lớn và mạnh mẽ khi cầu nguyện? Chính là vì kinh này trì tụng

⁵ Medicine Buddha Puja - Hãy thỉnh và tham khảo thêm kinh "Lễ Cúng Dường Đức Phật Dược Sư Lưu Ly Quang Như Lai Trong Mật Tông" do Ly Bui, pháp danh Sonam Nyima Chân Giác dịch và soạn. Bấm vào mạng sau để xem:

http://www.vietnalanda.org/Flyers/Le_Cung_Duong_Phật_Duoc_Su_Flyer_LBui_Bok%20order_2008.pdf

Thất Chi Nguyện, Cúng Dường và khấn cầu đến 8 vị Phật có tổng cộng 44 lời đại nguyện cứu độ chúng sinh trong thời mật pháp này (bao gồm 6 vị Phật liên kết với Phật Dược Sư, là 7 vị, cộng thêm đức Phật Thích Ca Mâu Ni).

Ngoài ra, phần lễ *Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm* bao gồm 5 nghi thức tịnh hóa sau:

3.1 Tịnh hóa ngoại ma chướng:

Trong phần này, chư tăng sẽ cúng dường 3 bánh hình tượng torma⁶, 3 ngọn nến (hay đèn bơ), 3 hình nhân thể mạng⁷ để tịnh hóa và thỉnh các ma lực, chướng ngại đến từ bên ngoài rời khỏi nơi đạo tràng hành lễ. Chư tăng chỉ sử dụng lòng từ bi và cúng dường các thức trên để làm hoan hỷ các ngoại ma chướng và thỉnh các ma chướng đó đi nơi khác để buổi lễ hoàn thành viên mãn.

3.2 Tịnh hóa bằng lễ Hòa Tịnh⁸:

Trong phần này, chư tăng sẽ hành lễ Hòa Tịnh để tịnh hóa các ác nghiệp của hương linh. Trong lễ Hòa Tịnh này, chư tăng sẽ cầu nguyện thỉnh Kim Cang Thiên Nam⁹ thị hiện và dùng lửa tại miệng chư vị để đốt cháy các hạt mè đen (tượng trưng cho các ác nghiệp của hương linh). Như thế là để tiêu trừ tam nghiệp của 3 cửa ngõ thân, khẩu, ý và cũng để tiêu trừ các si mê, phiền não của hương

⁶ Tượng bánh Torma là một hình tượng nặn bằng bột lúa mạch và thường được chư tăng Tây Tạng dùng trong các nghi lễ Phật giáo Tây Mật, nói chung để biểu tượng cho các cúng dường lên các chư tôn.

⁷ Anh ngữ là Scapegoat, (T) là Jangbu hay là Len Cha.

⁸ (E) Fire Puja, (T) là Jinsig.

⁹ (S) Vajra Daka, (T. Dorje Khadro, Vajra Daka dịch từng chữ là "vị Kim Cang đi bộ trên trời", (E) Diamond sky-walker, Trung Hoa dịch là Không Hành Nam hoặc là Phi Tiên).

nécessité de faire requête à l'assemblée de moines hautement réalisés de procéder à ce rituel et prières afin d'aider le décédé à prévenir la renaissance dans ces royaumes inférieurs.

Essentiellement, dans cette cérémonie d'assistance à la personne décédée, l'assemblée de moines commencera par les **Prières d'Offrande au Bouddha de la Médecine**³⁸. Durant ces prières, et plus spécifiquement après la partie de récitation du mantra, l'assemblée de moines procèdera au **Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire**. Une fois cela terminé, l'assemblée retournera aux prières au Bouddha de la Médecine et complètera ces prières ainsi que la cérémonie.

La partie suivante expliquera sommairement ce **Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire**.

3. Explication sommaire du Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire

Afin d'aider la personne décédée en état intermédiaire à prendre renaissance dans les royaumes supérieurs, il est absolument nécessaire de purifier ses karmas. Par conséquent, le rituel se compose d'effectuer les *Prières de la Pouja d'Offrande au Bouddha de la Médecine*, tout en harmonisant avec le "*Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire*" (t. Jangwa). Le but principal est d'éliminer les karmas non-vertueux du décédé, et une fois purifié de ses mauvais karmas, l'être intermédiaire peut

³⁸ Pouja d'offrande au Bouddha de la Médecine – Consultez le livre "Prières (Pouja) au Bouddha de la Médecine" traduit par Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác. Cliquez dans le lien ci-dessous pour voir:

http://www.vietnalanda.org/Flyers/Le_Cung_Duong_Phut_Duoc_Su_Flyer_LBui_Bok%20order_2008.pdf

décès ont une grande importance sur la décision de l'endroit où fera la renaissance actuelle du décédé. Par exemple, si l'esprit de la personne mourante au temps proche de sa mort est très serein, comme étant en pleine conscience des vertues telle que les prières, la contemplation des trois bijoux, les méditations transcendentales, ect... Dans ce cas alors, ses actions non-vertueuses dans le passé (s'il y en a) sont repoussées et ne peuvent pas mûrir, permettant la personne de prendre renaissance dans un des royaumes supérieurs. Au contraire, si l'esprit de la personne mourante est piégé dans ses actions non-vertueuses passées ou son esprit divague dans les mauvais états mentaux tels que le désir, la colère et l'attachement, le mûrissement des karmas non-vertueux passés se précipite et l'emmènera à prendre renaissance dans un de ces royaumes inférieurs. C'est pour cela que dans le Bouddhisme, il est très important d'éviter de faire en sorte que le décédé soit piégé dans les états mentaux non-vertueux. *Cela est aussi la raison précise pourquoi il est surtout utile et efficace de prier sans interruption pour la personne mourante durant le temps de sa mort et durant son état intermédiaire, de façons à l'aider de prendre une renaissance privilégiée.*

Telle que mentionné auparavant, durant ces 49 jours comme temps maximum, l'être intermédiaire doit absolument prendre renaissance dans une nouvelle vie avec un nouveau corps, dans un des six royaumes de l'existence cyclique. Ces royaumes sont classifiés principalement en deux sortes: **1. les royaumes supérieurs** incluant les dieux, les demi-dieux (S. Asuras) et les êtres humains **2. les royaumes inférieurs** incluant les animaux, les esprits affamés, et les êtres dans l'enfer. Les souffrances dans les royaumes inférieurs sont tellement énormes et souvent le temps est très long, et tout cela est impossible à subir, et étant ineffable. D'où la

linh. Sau cùng của gần cuối buổi lễ, khi vị cao tăng chủ lễ hỏa thiêu hình của hương linh thì toàn bộ ác nghiệp của người quá cố được tiêu trừ.

3.3 Tịnh hóa bằng trì chú và ném hạt mù tạt màu trắng:

Chư tăng trì nhiều câu chú khác nhau và ném các hạt mù tạt màu trắng vào hình hay tên trên bài vị của hương linh để tịnh hóa và giúp hương linh ngăn chặn không đi vào các nẻo tái sinh thấp, bởi vì các hạt mù tạt trắng tượng trưng cho chánh kiến, có công năng diệt trừ các si mê tà kiến¹⁰. Chư tăng trì nhiều câu chú rất đặc biệt khác nhau như câu chú Phật Bất Động, câu chú Phật Đảnh Tôn Thắng v.v..., và nhờ thần lực của các câu chú đặc biệt này mà hương linh được tịnh hóa, cũng như là ngăn chặn các nẻo tái sinh dữ.

3.4 Tịnh hóa bằng Lễ Quán Phật:

Chư tăng sẽ thực hành nghi thức dâng **Lễ Quán Phật**, là lễ tắm Tam Thân của chư Phật¹¹ và chư tổ trong giòng truyền thừa. Sau đó nước tắm Phật sẽ được đổ trở lại trong bình tịnh thủy¹² của chư tăng và dùng nước này để hoàn thành nghi thức tắm cho hương linh. Mục đích là để tịnh hóa sạch tất cả các si mê, phiền não (đối nghịch với Lục Độ Ba La Mật, S. Paramitas)¹³. Chính là nhờ oai lực của

¹⁰ Sách tham khảo: "Handbook of Tibetan Buddhist Symbols", Robert Beer, trang 19, 2003.

¹¹ Lễ Quán Phật hay lễ tắm Phật là nghi thức tắm Tam Thân (S. *Trīkayas*) chư Phật bao gồm Hóa Thân, S. *Nirmānakāya*, Báo Thân, S. *Sambhogakāya* và Pháp Thân, S. *Dharmakāya*.

¹² Tạng ngữ là Bumpa.

¹³ Trong Phật giáo, Lục Độ Ba La Mật chỉ đến các sự hành trì giới định tuệ để đạt qua bên kia bờ giải thoát. Các giới hạnh đó cũng dùng để tịnh hóa các

nước tắm Phật và Tam Bảo mà hương linh được tịnh hóa tam độc và tịnh hóa từng phần của tứ đại¹⁴.

3.5 Tịnh hóa nhị chướng:

Trong phần này, chư tăng sẽ cầu nguyện để tiêu trừ hai chướng ngại:

1. **giải thoát chướng** và
2. **nhất thiết trí chướng**¹⁵.

Nhờ chư tăng cầu nguyện như thế mà hương linh tiêu trừ tam nghiệp của thân khẩu ý, tiêu trừ tất cả các nghiệp đã tạo tác và do đó các chướng ngại do si mê từ vô thủy được tịnh hóa sạch. Cũng nhờ vậy mà các nguy cơ đi tái sinh trong nẻo ác bị hoàn toàn ngăn chặn. Hương linh sẽ nhanh chóng được tái sinh trên cảnh giới cao, ngay cả lên đến các cõi tịnh độ và hơn nữa tạo điều kiện đạt đến giác ngộ mau chóng.

Điều quan trọng sau cùng nên biết là khi chúng ta, một chúng sinh hữu tình, thọ trì được một buổi lễ cầu siêu như trên cùng với chư vị cao tăng, nhất là khi có khả năng trì tụng theo chư tăng, hiểu được toàn bộ buổi lễ thì đó là một duyên may thù thắng. Vì công đức tích tụ nhờ

---

nghiệp và giúp hành giả sống đời phạm hạnh trong khi đi đến mục tiêu tối hậu là Giác Ngộ. Lục Độ Ba La Mật bao gồm: 1. *Dāna paramita*: bố thí, (T. *sbyin pa*), 2. *Śīla paramita*: trì giới (T. *tshul khriims*), 3. *Kṣānti (kshanti) paramita*: nhẫn nhục (T. *bzod pa*), 4. *Vīrya paramita*: tinh tấn (T. *brtson 'grus*), 5. *Dhyāna paramita*: thiền định (T. *bsam gtan*), 6. *Prajñā paramita*: trí tuệ (T. *shes rab*).

¹⁴ Tứ đại bao gồm địa đại, thủy đại, hỏa đại và không đại.

¹⁵ Nhị chướng trong truyền thống Tạng Mật (hơi khác với nhị chướng trong Phật giáo Việt Nam), bao gồm 1. *giải thoát chướng (E) obstruction to the liberation*, và 2. *nhất thiết trí chướng (E) obstruction to the omniscience*.

Durant ce temps spécifique, le décédé cherche constamment à obtenir une nouvelle vie dans un nouveau corps. Cet état précis est appelé “*l'état intermédiaire*” et l'existence du décédé dans cet état intermédiaire est appelé “*un être intermédiaire*”³⁷.

La durée de temps dans l'état intermédiaire varie de très courte à plus longue, mais en aucun cas dépassant 49 jours (sept semaines). À la fin de chaque septième jours à partir de la date du décès, (jusqu'à un maximum de sept semaines) et si les conditions ne sont toujours pas réunies pour l'occurrence d'une renaissance, l'être intermédiaire doit traverser une courte mort et reprendre naissance immédiatement en une autre existence comme être intermédiaire, tout en recherchant constamment une nouvelle renaissance dans les six royaumes de l'existence cyclique.

Quant au sujet à savoir qu'est ce qui gouverne la renaissance, c'est à dire quel sera le prochain royaume où le décédé prendra naissance, c'est plutôt un processus compliqué de la loi causale et du mûrissement de ses propres karmas accumulés dans le passé. C'est ce qui est expliqué en détail dans le livre de référence cité à la note de bas de page no. 36. Par contre, ce qui est très important à retenir, est la notion de mûrissement de: 1. *karmas accumulés* (i.e. les actions cumulées dans le passé) et 2. *karmas pré-décès*. Premièrement, pour les karmas accumulés, leurs mûrissements sont gouvernés en général par la règle du “**dernier entré, premier sorti**”, c'est à dire que les actions les plus récentes seront mûries avant les actions accumulées plus loin dans le passé. Deuxièmement et corollairement, les karmas près-

---

³⁷ Les êtres intermédiaires sont aussi appelés “mangeurs d'odeur” car ils vivent essentiellement par inhalation des odeurs émanées des nourritures arrangées dans les offrandes.

Cependant, peu de gens comprennent la signification profonde de tels rituel et prières. Afin d'éviter les vues erronées et la confusion, nous avons fait requête d'enseignement aux lamas. En réponse de cela, l'ancien abbé de l'Université Monastique Sera Mey, Khensur Rinpoché Lobsang Jamyang a écrit une courte dissertation sur ce sujet durant son séjour avec nous au Centre Bouddhiste Mansjushri à Longueuil, Canada, en 2007. Nous avons traduit cette courte dissertation. Mais, plus tard, nous avons constaté qu'il reste plusieurs questions à répondre et nous avons ré-édité ce texte en combinant avec une partie du livre **“La mort, l'état intermédiaire et la renaissance dans le bouddhisme tibétain”** par Lati Rinpoché de l'Université Monastique Ganden Shartse en Inde, afin de le clarifier et compléter.

Puisque cette dissertation est très bénéfique à tous, nous l'avons traduit tout d'abord en Vietnamien et puis après, en Anglais et Français, tout en ajoutant des détails éclairant afin de la rendre plus facile pour les novices, comme nous, à mieux comprendre le sujet.

2. Quelques explications au sujet de la mort, l'état intermédiaire et la renaissance ainsi que la cérémonie d'assistance au décédé

En premier lieu, il est de grande bénéfice à comprendre que durant le processus de la mort, la personne mourante doit traverser les huit étapes de dissolution, sans aucune exception à qui que ce soit, ces étapes de dissolution sont exposées en détail dans le livre de référence cité à la note de bas de page no. 36. Après ces étapes de dissolution, la personne mourante quitte son vieux corps et est en état de mort réelle, c'est à dire “décédé”. Immédiatement, elle doit entrer dans un état, qui est essentiellement le temps entre l'après-mort jusqu'à la renaissance (voir note 36).

hành trì hộ niệm cho người lâm chung, cho thân trung ấm, đi tái sinh về cõi an lành như vậy thật là vô lượng, và bất khả thuyết. Như thế, buổi lễ có hai khía cạnh lợi lạc: một mặt là cho hương linh cũng như mặt thứ hai là cho chính chư Phật tử có thể thành tâm hành trì, dự phần đóng góp chung, tạo thiện nghiệp qua các lời cầu nguyện và thiền định.

4. Kết Luận

Đức Phật Thích Ca Mâu Ni dẫn sanh trong thế giới của nhân loại với hạnh nguyện cao cả giúp chúng sinh giải quyết vấn đề của sinh tử. Sau khi đạt Giác Ngộ dưới cội cây Bồ Đề, Ngài thiền định về các chúng sinh hữu tình, và tìm thấy rằng nhân loại trong cõi này có cảm ứng sâu xa với hai Bộ Phật: **1. Bất Động Phật là vị Dược Vương Lưu Ly Quang Như Lai của cõi Đông Phương** và **2. A Di Đà Như Lai ở cõi Cực Lạc Tây Phương**.

Bất Động Phật - vị Dược Vương Lưu Ly Quang Như Lai – chính là vị Phật trấn tại cõi Lưu Ly Quang tại phương Đông, cũng là giáo chủ của Kim Cang Bộ Phật, mà chính đức Phật Dược Sư cũng thuộc về Kim Cang Bộ này.

A Di Đà Phật là vị Phật trấn tại cõi Tây Phương Cực Lạc, cũng là vị giáo chủ của Liên Hoa Bộ Phật. Như chư tổ đã giảng dạy chúng ta nên phát nguyện vãng sanh về cõi Cực Lạc qua bài nguyện Vãng Sanh:

Nguyện sinh Tây phương tịnh độ trung
Cửu phẩm liên hoa vi phụ mẫu
Hoa khai kiến Phật ngộ vô sinh
Bất thối Bồ tát vi bạn hữu.

Như trong các kinh có ghi lại: Phật tánh trong chúng ta vốn sẵn có, chưa bao giờ mất và vốn vô nhiễm, không bị

cõi ta bà làm như được. Như hoa sen nở trong bùn mà không ô nhiễm bùn như.

Do đó chỉ cần tịnh hóa các nghiệp và phát nguyện vãng sinh về một trong các cõi Tịnh Độ, như là cõi Cực Lạc¹⁶ của đức Phật A Di Đà hay là vãng sinh về cõi Tịnh Độ của Đức Phật Dược Sư.

Thí dụ như trong Kinh A Di Đà Phật và Kinh Vô Lượng Thọ Phật có ghi, Đức Phật A Di Đà ở cõi Cực Lạc có phát đại nguyện rằng, bất kỳ ai vào lúc lâm chung trì tụng nhất tâm bất loạn đến hồng danh của Ngài thì Ngài sẽ thị hiện đến và đưa người lâm chung đó (đời nghiệp) vãng sanh về nơi cõi Cực Lạc. Sinh vào trong hoa sen úp chưa nở nghe thuyết pháp đến khi giác ngộ và lúc đó hoa sen nở và cho phép người đó đi ra trụ trong cõi Cực Lạc. Có chín phẩm Liên Hoa, vị nào khi lâm chung đã sạch nghiệp thì sẽ tái sinh vào đoá sen Thượng Phẩm Thượng Sinh, và hoa sen sẽ nở ngay, ngộ “vô sinh pháp nhẫn”. Còn những vị nghiệp nặng hơn thì sẽ tùy trình độ của nghiệp nặng nhẹ mà tái sinh vào trong các hoa sen phẩm thấp hơn và lấy thời gian lâu hơn trong búp sen để nghe pháp và cầu nguyện cho đến khi giác ngộ nở hoa, và bước ra ngoài, sẽ cùng chư Bồ tát làm bạn nữa.

Trong đời sống thường ngày, nếu chúng ta hằng niệm đến đức Phật Dược Sư thì Ngài sẽ ban cho chúng ta thọ mạng và cứu độ chúng ta tai qua nạn khỏi, tiêu trừ bệnh tật và hộ trì chúng ta không bị kẻ ác hãm hại. Ngài thường ban cho chúng sinh được thành tựu các ước nguyện, và rất là có oai lực trong đời mạt pháp này.

Khi lâm chung, nếu chúng ta muốn phát nguyện được vãng sinh về nơi cõi Tịnh Độ của đức Phật Dược Sư thì

¹⁶ (T)Dewachen, (S) Sukkhavati.

Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire³⁶ (Tibétain: Jangwa) En accord avec Prières d'Offrandes au Bouddha de la Médecine D'après le Bouddhisme Tibétain

*Notes: 1. (S) dénote mots en sanskrit, (T) dénote mots en tibétain.
2. Version re-éditée et clarifiée en novembre 2008.*

1. Introduction et but du rituel

De nos jours, les sociétés humaines évoluent vers une sorte de mondialisation moderne. Le monde de l'ouest s'ouvre et se transforme en un mélange multi-culturel et multi-ethnique, de ce fait, nous sommes très privilégiés de pouvoir rencontrer de nombreux enseignements bouddhiques donnés par les moines ou lamas tibétains hautement réalisés. Alors, ces rencontres nous amènent à prendre connaissance une domaine de maîtrise par le bouddhisme tibétain, soit l'art d'assistance et d'accompagnement d'une personne en état de décès, plus spécifiquement, d'effectuer des rituels et des prières, et les aider davantage de s'orienter vers une renaissance supérieure. Sur demande, les lamas hautement réalisés procèdent souvent à exécuter le **“Rituel de Purification – Prières Pour l'État Intermédiaire”** (en tibétain, ce rituel est appelé Jangwa), et cela en accomplissant communément avec les **“Prières d'Offrandes au Bouddha de la Médecine”**.

³⁶ Réf.: “La mort, l'état intermédiaire et la renaissance dans le bouddhisme tibétain”, Lati Rinpoché, Elisabeth Napper, Jeffrey Hopkins. Livre en version française.

Traduction en vietnamienne par Ly Bui Sonam Nyima Chên Giác and Diệu Hạnh Giao Trinh, disponible à:

http://www.vietnalanda.org/Flyers/Chet_Vao_Than_Trung_Am_Va_Tai_Sinh_Flyer_LBui_Book%20order_2008.pdf

hãy tinh tấn thiền định đến Ngài và trì tụng câu chú của Ngài, đó là:

ཏཱ་བླ་ ཨོཾ་བློ་པ་ཧཱེ་བློ་པ་ཧཱེ། མཎྜ་བློ་པ་ཧཱེ་བློ་པ་ཧཱེ། རྩ་ཨོཾ་མཎྜ་ཏེ་མཎྜ་

“Ta yatha Om Bekandza Bekandza Maha Bekandza Bekandza Radza Samu Gate Soha¹⁷”.

Sau hết, khi Lễ Cúng Dường Phật Dược Sư theo Mật Tông này kết hợp với nghi lễ **“Tịnh Hóa – Cầu Siêu Thân Cho Trung Âm”** (Jangwa) được hành trì bởi chư vị cao tăng thì tạo oai lực vô song và tạo lợi lạc vô lượng cho thân trung âm. **Trong trường hợp này, phải nói là thân nhân lâm chung có được phước duyên vô cùng lớn để đủ nhân duyên mà có thể gặp được chư vị cao tăng ban cho lễ cúng như tịnh hóa nghiệp, tích tụ công đức mà đi tái sinh lên các cảnh giới an lành.**

Do đó cho nên khuyến giáo chư Phật tử hãy thỉnh cầu chư vị cao tăng ban lễ này cho các thân nhân quá cố.

*Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang
Cựu Viện Trưởng Tu Viện Đại Học Sera Mey, Ấn độ.*

*Bản dịch Việt ngữ do Ly Bui,
pháp danh Sonam Nyima Chân Giác
Trung Tâm Văn Thù Sư Lợi
Longueuil, Canada.
Tháng 11 2008.*

---

*This text was written originally by Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, the former abbot of Sera Mey Monastic University, India. Translated into English initially by Geshe Norbu Phuntsok and Ly Bui, Manjushri Buddhist Center, Longueuil, Canada in March, 2007. Edited in English and thereafter, completed with more detailed explanations by Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác, re-edited by Konchog Jimpa Lhamo in November, 2008. Translated into Vietnamese by Diệu Hạnh Giao Trinh, France and Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác, Canada.
© 2007-2008 by Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, Geshe Norbu Phuntsok, Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác, Diệu Hạnh Giao Trinh and Konchog Jimpa Lhamo.*

---

¹⁷ Đọc theo âm Việt như sau: Tây Ya Tha Om, Bê Ken Dza, Bê Ken Dza, Maha Bê Ken Dza Bê Ken Dza, Ran Dza Sa Mu Ga Tê Sô Ha.

opportunity to be purified and to accumulate the merits to be reborn in the fortunate realms.

These rituals and prayers are therefore greatly recommended for the deceased person.

*Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang
Former Sera Mey Monastic University, India*

*Translated and edited by Ly Bui,
dharma name Sonam Nyima Chân Giác
Manjushri Buddhist Center
Longueuil, Canada.*

*Re-edited by Konchog Jimpa Lhamo, Washington DC, USA.
November 2008.*

Bài viết này được soạn nguyên bản bằng Tạng ngữ do Khen Rinpoche Lobsang Jamyang, Viện trưởng Tu Viện Sera Mey viết tháng 3, 2007. Dịch sang Anh ngữ lần đầu do Geshe Norbu Phuntsok và Ly Bui, Trung Tâm Văn Thù Sư Lợi, Longueuil, Canada, tháng 3, 2007. Tái thông dịch và sửa chữa sau đó, tăng gia thêm nhiều phần giải thích chi tiết khác bởi Lý Bùi Sonam Nyima Chân Giác và hiệu đính bản Anh ngữ do Konchog Jimpa Lhamo, tháng 11, 2008. Dịch sang Việt ngữ do Diệu Hạnh Giao Trinh, Pháp quốc và Sonam Nyima Chân Giác, Trung Tâm Văn Thù Sư Lợi, Longueuil, Canada, ngày 26 tháng 3, 2007. © 2007-2008 by Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, Geshe Norbu Phuntsok, Lý Bùi Sonam Nyima Chân Giác, Diệu Hạnh Giao Trinh và Konchog Jimpa Lhamo.

nine different levels of qualities, and depending on our own karma, we will be reborn in the corresponding lotus bud. The one whose karma is completely purified will be reborn in the “*highest quality-highest lotus rebirth*” as he will blossom to gain complete realization in “*Patience of Non-Production*”. On the other hand, the rebirths of those with heavier (or more negative) karmas will take place in accordance to one of the respective eight lower-level quality lotuses. It will take these people a much longer time to stay in these lotus buds, listening to the teachings and prayers until enlightenment is attained, with *Non-receding Bodhisattvas* as spiritual friends.

While living in our daily life, if we are mindful of the Medicine Buddha, he will bestow blessings and long life upon us and save us from disasters, illnesses, and offenses. He fulfills the wishes of all living beings, and he is especially powerful in this degenerate time.

At our death, if we wish to be reborn in the Medicine Buddha’s Pure Land, then make effort to meditate single-pointedly on the Medicine Buddha and recite his mantra which is:

ཏཱ་བླ་ ཨོྃ་བློལ་ཚུ་བློལ་ཚུ། མཁུ་བློལ་ཚུ་བློལ་ཚུ། རུ་ཚྲོ་ས་ལྷ་ཀྱ་ཏེ་སྐྱུ་ཏ།

“Ta yatha Om Bekandza Bekandza Maha Bekandza Bekandza Radza Samu Gate Soha”.

Moreover, whenever this prayer to the Medicine Buddha puja is performed by highly realized monks in combination with the (Jangwa) **Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State**, its power is unequal and the benefit bestowed upon the deceased person is boundless. **As such, it is considered that the deceased person is extremely fortunate to have encountered such**

Purification Ritual–Prayer For the Intermediate State¹⁸ (Jangwa in Tibetan) With the Medicine Buddha Puja According to Tibetan Buddhism

*Notes: 1. (S) denotes sanskrit words, (T) denotes tibetan words
2. Version re-edited and clarified in november 2008.*

1. Introduction and purpose of the ritual

Nowadays, human societies are more or less evolving into a system of globalization. The Western world is opening up and transforming itself into a multi-cultural and multi-ethnic. Living in the West, we are, therefore, very fortunate to be able to encounter numerous Buddhist teachings and highly realized Tibetan monks. These encounters then lead us to become aware of a special spiritual activity in Tibetan Buddhism which sets out to assist the deceased and more specifically, help pray for them to obtain fortunate rebirths. When requested to help the deceased, highly realized monks usually perform **the “Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State” (in Tibetan, it is called Jangwa ritual)** commonly combined with the **“Medicine Buddha Puja”**.

However, few are those who have the understanding of these rituals and prayers. To avoid misleading concepts about these rituals, we requested explanations from the

¹⁸ Ref. book: “*Death, Intermediate State and Rebirth in Tibetan Buddhism*”, by. Lati Rinbochay and Jeffrey. Hopkins. Ithaca, NY: Snow Lion Press, 1985.

The Vietnamese version translated by *Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác and Diệu Hạnh Giao Trinh*, available at the following link:

http://www.vietnalanda.org/Flyers/Chet_Vao_Than_Trung_Am_Va_Tai_Sinh_Flyer_LBui_Book%20order_2008.pdf.

lamas. Following this request, the former abbot of Sera Mey Monastic University, Khensur Rinpoche Lobsang Jamyang, wrote a brief exposition on this subject during his stay at the Manjushri Buddhist Center in Longueuil, Canada in 2007. Nevertheless, there are many Buddhists who still have questions about this subject, and thus, in this 2008 edition, we have expanded Khensur Rinpoche's exposition to include many details and clarifications, especially combining Rinpoche's writing with a section taken from **"Death, Intermediate State and Rebirth in Tibetan Buddhism,"** a book written by Lati Rinpoche of Ganden Monastic University in India.

Since this is very beneficial teaching for all, and since there are requests from many people, we have translated the booklet into three languages including Vietnamese, English and French, while adding clarifying notes, to make the subject more comprehensive for novices like us.

2. Some explanations about death, rebirth and the ceremony to assist the deceased

In the first place, it is extremely beneficial to understand that during the process of death, the dying person must undergo the eight dissolution stages without exception. These eight stages are explained in more details in the reference book as cited in foot-note 18. After the eight dissolution stages, the dying person leaves the body and becomes completely extinguished or deceased, and then, enters into a state, which is basically the in-between time, between the after-death and the next rebirth (foot-note 18). During this time, the deceased will be constantly looking for a new life in a new body. This state is called

*Lotus blooming, seeing the Buddha, realizing the Patience of Non-Production³³
Having Non-receding Bodhisattvas³⁴ as spiritual friends.*

And as stated in many sutras: we all have innate Buddha Nature, we have never lost it and it is by nature immaculate, untainted by the muds of the mundane world – Sahà³⁵. It is like the mud-born lotus, but unsullied by the smell of the muds.

Therefore, it is essentially necessary to purify our karmas and pray-wish ourself to be reborn into one of these Pure Lands, for example, in either one of the Buddha's Pure Land such as Amitabha Buddha or Medicine Buddha.

For instance, in the sutras of Amitabha and Amitayus, it is said that Amitabha Buddha of the Land of Ultimate Bliss in the West made a vow that, whoever recites the epithet of the Buddha single-pointedly at his time of death, Amitabha Buddha will appear to the deceased person and carry his intermediate body (with his karmas) to the Pure Land of Ultimate Bliss. Here, the deceased will be reborn into a lotus bud, and will be able to hear the Dharma teachings until he gains complete enlightenment. Then at the moment of perfect attainment, the lotus flower will fully blossom so that the person can now leave the lotus and come to reside in this pure land. These lotus flowers have

---

³³ (S) Anutpattikà-dharma-ksànti Endurance, patience of the practitioner who has penetrated the truth, all things are unborn.

³⁴ (S) Avaivartika or avinivartaniya, meaning never receding, always progressing, not backsliding, or losing ground; never retreating but going straight to nirvāna; an epithet of every Buddha.

³⁵ (S) Sahà literally means that which bears, i.e the earth; interpreted as bearing, enduring; the place of good and evil; a universe where all are subject to transmigration and which a Buddha transforms. It is divided into three regions and Mahà Brahmā Sahāmpati is its lord.

4. Conclusion

Buddha Shakya Muni came to our world in order to help living beings to resolve the problem of birth and death. After he attained Buddhahood beneath the Bodhi Tree, he contemplated the living beings in this world and discovered that we have the deepest connections with two Buddha Families: **1. Ashokbya who is the Medicine Master Vaidurya Light Tathagata** in the East and **2. Amitabha Tathagata in the Pure Land of Ultimate Bliss** in the West.

Ashokbya Buddha (meaning UnMovable) - Medicine Master Vaidurya Light Tathagata - is the Buddha of the Land of Vaidurya Light in the East, who is the chief of the Vajra Buddha Family³¹, where Medicine Buddha is belonged to.

Amitabha Buddha of the Land of Ultimate Bliss is in the West and is the chief of the Lotus Buddha Family. In brief, the Patriarches have explained and taught us to generate the wish recited in the Prayer For Rebirth In the Western Pure Land of the Buddha Amitabha:

Pray-wish ourself to be reborn in the Western Pure Land³²

In either one of the Nine Quality Lotuses, as our Father-Mother

---

³¹ There are Buddhas of the Five Families: the Lotus Family Buddhas (Amitabha, Avalokiteshvara), the Karma Family Buddha (Amoghasiddhi), the Jewel Family Buddha (Ratnasambhava), the Tathagata Family Buddhas (Vairochana, Shakyamuni and Manjushri)and the Vajra Family Buddhas (Ashokbya, Vajrapani, Medicine Buddha).

³² This is the foremost Amitabha Pure Land, (T) Dewachen, (S) Sukhavati Buddha Amitabha is the chief of the Lotus Family Buddha (one of the five Buddha Family), in Lotus Family, where there is other Buddhas such as Avalokiteshvara.

the intermediate state and the deceased will take an existence called an intermediate being¹⁹.

The time that a deceased person will be staying in the intermediate state varies from a very short to a much longer duration, but never over 49 days (seven weeks). At the end of each seven-day cycle following the day of death (to the maximum of seven cycles or 49 days in total), if conditions are still not gathered for rebirth, the intermediate being must undergo a small death and be reborn immediately as a new intermediate being, unceasingly looking for a new rebirth in one of the six realms of cyclic existence.

How the deceased is reborn, is a rather complicated process of causal law and the ripening of his own accumulated karmas, which is described with much more details in the reference book (foot-note 18). What is very important to retain here, is the notion of the ripening of: **1. accumulated karmas** (i.e past actions) and **2. near-death karmas**. Firstly, for past karmas, their ripenings are governed in general by the rule of **“last-in first-out”**, which means that the *most recent* actions will ripen before any other past actions. Secondly and consequently, *near-death karmas* are tremendously important because they actually decide where the actual rebirth of the deceased will take place. For instance, if the mind of the deceased at the time of his death is highly wholesome, mindful of the qualities of goodness and virtuous activities, such as praying, contemplating the three jewels, meditating transcendently, etc... then, in this case, his negative actions in the past (if any) are pre-empted and could not be ripened, thus, allowing the person to take rebirth in a higher realm. On the contrary, if the deceased person’s

---

¹⁹ The intermediate beings are also called “odor eaters” because they live essentially on inhaling the odor of the foods arranged as offerings to them.

mind is trapped in his past negative actions or wandering in afflictive mental states such as desire, anger and attachment, then he will make ripening of bad karmas and taking rebirth in any one of the undesirable realms. This is why in Buddhism, it is very important to avoid making the deceased person trapped in his unwholesome state of the mind, such as anger or desire. *That is also the reason why it is especially helpful and effective to pray for the deceased person continuously during his time of death and intermediate state to assist him in taking a good rebirth.*

As mentioned earlier, during this 49 days as the maximum time spent during the intermediate state, the intermediate being must take rebirth in a new life with a new body, in either one of the six realms of cyclic existence. These realms are divided mainly into two categories: **1. the higher realms** as god, demi-god (S. Asuras) and human beings and **2. the lower realms** as animals, hungry ghosts and hell beings. Sufferings in the lower realms are so great, and the time trapped in the undesirable realm is usually very long so that it is impossible to bear; the sufferings are, indeed, ineffable! Hence, the necessity to request for this ritual-prayer to be performed by the assembly of highly realized monks to help prevent the deceased ones to take rebirth in the lower realms is a real necessity.

Essentially, in this ceremony to assist the deceased, the monks assembly will start by performing the **Medicine Buddha Puja**²⁰. During this puja, and specifically

Last but not least, it is an amazing event for a living being to be able to take part in this ceremony with the monk assembly, especially when he (or she) has the capability to pray along with the monks and understands the whole ritual. The merits accumulated for a living person by doing so (i.e. assisting a deceased person) are also ineffable. As such, the ceremony has two-fold benefits: for the deceased as well as for those living beings who have devotion and can take part in such wholesome actions of praying and meditating.

---

²⁰ Medicine Buddha Puja – Consult the booklet titled “Prayer (Puja) to The Medicine Buddha” by Ly Bui Sonam Nyima Chân Giác. Please follow the link below to review the booklet:
http://www.vietnalanda.org/Flyers/Le_Cung_Duong_Phut_Duoc_Su_Flyer_LBui_Bok%20order_2008.pdf

It is exactly through the power of this water of Buddha's ablution that the three poisons²⁹ of the deceased and each one of the four constituents³⁰ of the deceased are purified.

3.5 Purification of the two obscurations

In this part, the monks assembly will perform prayer to purify two innate obscurations of the deceased, namely:

1. *obscurations to liberation and*
2. *obscurations to omniscience.*

Due to the blessings and power of this prayer, the three doors of karmas, namely, *body, speech and mind* of the deceased will be purified and through that, all karmas and obscurations accumulated since beginningless time of the deceased are also purified. Consequently, all danger of taking rebirth in the lower realms can be eliminated. The intermediate being of the deceased will quickly attain rebirth in a higher realm, and he or she may even reach the pure land of the Buddha which help create the possibility to attain enlightenment rapidly.

---

purifying karma and helping the aspirant to live an unobstructed life, while reaching the goal of Enlightenment. They are: 1. *Dāna paramita*: generosity, giving of oneself, (T. *sbyin pa*), 2. *Śīla paramita*: virtue, morality, discipline, proper conduct (T. *tshul khrims*), 3. *Kṣānti (kshanti) paramita*: patience, tolerance, forbearance, acceptance, endurance (T. *bzod pa*), 4. *Vīrya paramita*: energy, diligence, vigour, effort (T. *brtson 'grus*), 5. *Dhyāna paramita*: one-pointed concentration, contemplation (T. *bsam gtan*), 6. *Prajñā paramita*: wisdom, insight (T. *shes rab*).

²⁹ The three poisons are: desire, anger and attachment.

³⁰ The four constituents are: 1. earth, 2. water, 3. fire and 4. space.

following the Medicine Buddha mantra recitation of the puja, the assembly will perform *the Purification Ritual – Prayer for the Intermediate State* for the deceased person. Once this ritual finished, the assembly will return to the Medicine Buddha Puja and complete this puja prayer.

The next exposition will explain briefly this *Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State*.

3. Brief explanation of the *Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State*

In order to benefit the deceased person in the intermediate state, helping him (or her) taking rebirth in a higher realm, we need to help purify karmas of the deceased. Therefore, the ritual consists mainly of praying the *Medicine Buddha Puja*, in combination with the "*Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State*". Doing so is mainly to eliminate the negative karmas of the deceased and once purified, the intermediate being can be reborn in the higher realms or even take rebirth in the pure land of the Medicine Buddha.

Medicine Buddha is a very powerful Buddha to pray to, especially at this degenerate time. And why Medicine Buddha Puja is a great and powerful prayer? It is because in this puja, we have to recite the Seven-Limbs Prayer, make Offerings, and Request to a total of 8 Buddhas who engaged in 44 vows to save us during this degenerate time (6 Buddhas associated with the Medicine Buddha, thus seven, in addition to Buddha Shakya Muni which makes a total of 8).

Besides, the *Purification Ritual – Prayer For the Intermediate State* will include 5 rituals of purification as followed:

3.1 Purification of external obstacles:

In this part, the monks assembly will make offerings of 3 tormas²¹, 3 candles and 3 effigies²² in order to purify and drive away all external obstacles as well as malvolent spirits. The monks only use compassion to invite these spirits to take the offerings, to please them and request them to leave the place, so that there will be no more obstacle to the ritual and that the ceremony can be performed successfully.

3.2 Purification by means of Fire Puja²³

In this part, the monks assembly will perform the Fire Puja to purify karmas of the deceased. Specifically, in this Fire Puja, the monks assembly will invoke the Vajra Daka to come²⁴, then using the fire at the mouth of the Vajra Daka to burn away the black sesame seeds (which symbolize the negative karmas of the deceased). Doing so is to eliminate the negative karmas of the three doors including body, speech and mind of the deceased and also to purify all delusions and mental afflictions of the deceased. Finally, close to the end of the ceremony, all karmas are eliminated when the picture of the deceased person is burned and purified by the (monk) master of the ceremony.

3.3 Purification by means of mantra recitation and throwing the white mustard seeds to the picture of the deceased

The monks assembly will recite many mantras while throwing the white mustard seeds to the picture of the deceased in order to purify and to prevent him (or her) to take rebirth in a lower realm. The white mustard seeds represent the correct views and have the ability to eliminate any false views or wrong notions²⁵. The monks will recite various mantras such as the mantra of Ashokbya Buddha, the mantra of Namgyalma Buddha, etc... Due to the blessings and power of these special mantras that the deceased is purified and consequently, blocking rebirth in lower realm.

3.4 Purification by means of offering the ablution ritual

The monks assembly will perform the **Ritual of Offering Ablution** to the three Buddha bodies²⁶ and to the lineage masters. Then, water from the ablution ritual will be collected and put back into the sacred water vase²⁷ and this water will be used to complete the ablution ritual for the deceased person. The purpose of doing so is to purify all his (or her) delusions and mental afflictions (these are the opposite of the Six Perfections, S. Paramitas)²⁸.

---

²¹ The torma is a statue made from oatmeal (or tsampa) and is often used in the Tibetan Buddhism rituals, symbolizing in general the offerings to the objects of prayer.

²² Also called scapegoat, (T) Jangbu or Len Cha.

²³ Fire Puja, (T) Jinsig.

²⁴ Vajra Daka, T. Dorje Khadro, literally means the Diamond "Sky Walker".

---

²⁵ Ref. book: "Handbook of Tibetan Buddhist Symbols", by Robert Beer, page 19, 2003.

²⁶ Ablution ritual is the ritual to offer bathing to the three bodies (S. *Trikayas*) of Buddhas including the Form Body, S. *Nirmānakāya*, the Enjoyment Body, S. *Sambhogakāya* and the Truth Body, S. *Dharmakāya*.

²⁷ (S) Bumpa.

²⁸ In Buddhism, the Paramitas refer to the perfection or culmination of certain virtues. These virtues are cultivated as a way of purification,